

Quoniam istud facit p eo quod s. disti. nam inspicit pa
pa qz nil de pit expeditanti qz alias nō resignasset.

Pā. Et rāda fuit hec de c. d. c. rāuagātū inno. iij
que in apit. jobānes frangiā pam. et forte nimis
fuit de cā. sic pone casum. jobānes frāgiā pam.

habebat uxorem no
mine saracenā. et ex
ea filium et filia im
puberes petru et phi
lippam. in extremis
postius addidit testa
mentum. et filiaz sibi
heredem instituit in
certa parte quanti
tate. filium vero in ce
teris bonis suis et ux
ori usufructum quo
rūdā bonoz suoz
sub certo tenore reli
quit. et adiecit ut si
decederet filia sine li
beris moreret filio. si
filius sine liberis dece
deret moreretur filie.
si aut utraqz sine libe
ris decederet pauper
instituit heredes et ex
ecutores testamento
reliquit. mortuus est
jobānes ipse testator

demū mortuus ē petrus filius adhuc impubes. et demum
filia eaz impubes. ipsa scz matre supstite extra quam age
bant exequutores. et ab illa domina vel eius paratore pe
rebant coram ipso ipa bona que fuerant testatoris et filio.
sub quibz et bona filij apprehendebant. dicebat par. domi
ne qz substitutio facta de filio ad filiam. et de filia ad paup
es fuerat fideicommissaria. vñ in substitucōe filie ad filium
debebat deducere tertiam iur nature debitam filio et quar
tam trebellanicam. item in substitucōe paupum ad filiam
p residuo nomine filie eadē tertiam et quartam habebat. p
pze vero exequoz allegabatur qz substitutio erat directa
et pupillaris. et ueniebat talis substitutio psonis et ver
bis. unde nō habebat locum quartaz deducio. scz qz p m
testamento qd fidebat imputeri filio. matrem porcōe iure
nature debitam puare poterit licet filius id suo testamento
facere nō possit. p has vltimas allegacōes pnum. aut pa
pa bona illa deferri paupibz absqz aliqua deducōe tercie
vel quartē pnt. hoc dicit unde sic sumā. In fideicommissarijs
substitutōibus locum habet quartaz deducio. in directis
nō. et substitucōes interpretari debemus directas dūmodo a
ueniant verbis et psona institutis jobānes. g. **I**mpute
res. l. filia minorem. ij. an. filium minorem. iij. ff. de ver.
sig. pupill. c. qñ. tu. vel ca. esse desijt. l. in decoram. et insti
quibz mo. si. tu. in prin. licet quo ad mitionium nō inspicia
mus solum ānos s etatem qua pubescere possit quod dicit
ut. s. de spon. impu. puberes. h. **U**xorem. puberē intelli
gas et mrem ipsoz et filioz al dubitatio nō pcessisset et
hoc patet in fi. i. **C**ertare. instituit qd est. j. quod si non se
asser. egit filia de moffic. nūc autē non possit agere nā

Ullatenus impediri.

Bonifacius vij.

De testamentis 4

Ultimis voluntatibus

Pater filium
et filiam ha
bens impu
beres. et uxorem filiaz
in rēda. filium vero i
ceteris bonis suis un
uersalem heredes insti
tuit et uxorem aliquam
suo testamento lega
uit adiacēs. ut si dece

si ad supplemētum. si quid deessit porcioni iure nature debite
C. de moffi. test. l. omnimodo. et. l. si. et. l. qm. nouella. et. l. si
quando. et de hoc. s. e. raynūdus in pn. scire debes qz m ē
ta re institutus habeat loco legatarij ita qz creditoz nō
nō teneat. C. de here. insti. l. quodens et hoc cum est alius

deret filia sine liberis
bona eiusdem eadem fi
lio. et si ipse absqz libe
ris obiret filius eiusdē
bona pefate filie mo
rerentur cristi pauper
res institucōe here
des si vtrumqz sine li
beris moreretur fi
lioz test. ore mortuo
ac tenet filio sbeque
ter et filia superstite
matre defunctis ante
tpe pubertatis absqz

uniuersaliter institus
tus si enim nullus a
lius institutus est i to
tu n succedit heres ff
de here insti. l. i. §. si
ex fundo et. l. si ita qz
heres Si aut plures
instituti sunt in certis
rebus et nullus a ius
uniuersaliter p vtili
b^o erit heredes nisi
in casu ubi duo sūt i
stituti cōiunctim et al
ter diuisim. ff. de here
di. insti. si alterius et
l. se. h. **I**nstituit. nū
quid quo ad filia suf
ficeret legale fuerit
opinione eade. s. e.
raynūdus in prm. et
dicunt quidam qz m
aus est qz necessaria
sit institucō in autē.
ut cum de ap. cog. §
aliud quoz et. §. hic

aut coll. vij. et. C. de moffi. test. aut. nō liceat dicentes. l.
C. de moffi. test. l. omnimodo et. l. cum queritur et autē
nouissima. p autē. illaz posteriorem. eē corrigas. Alij a
era p pōdās. l. et p de re. raynūd^o ubi nichil dicitur qz al
terochs fuerit instituta. Nō distmpit an testator volue
rit solenniter testari ut quia vocauit testes vij. signacula
et subscripcōnes rogauit et tunc est necesse qz in aliquo
instituat ut in autē. cum de ap. agnos. aut nō solenniter
sed nūcupatiue et tunc sufficere quocūqz relinquat titulo
ut in antiquis. l. unde dicit alij qz relinquat in testamēto
necesse est iure institucōis relinquit si in codicillis sufficere
quocūqz relinquat titulo de hoc no. C. de moffi. test. autē
nouissima Alij dicunt qz in canones sufficere quocūqz re
linquat titulo ut in de re. raynūdus seza sim. l. et hoc ibi
tenet host. ut talis pntia substitucō euitetur. Alij disti
guunt quā aut testator inter filios tantū testatur aut inter
extraneos et filios simul institutos. In pmo casu sufficere
quocūqz relinquat titulo ut in antiquis. l. quia et inter
iplos impfeda simplex et plana volūtas sufficere dūmodo
de ipa appareat. C. e. h. hac. d. iustissima. §. ex impfeda et
C. h. i. h. et autē. ibi signata. In secundo casu. l. cū est
neos instituit nō sufficere quocūqz relinquere titulo nisi
fiat institucō et sic intelligitur autē. cū de ap. Sed ut. s.
dij. pnum tuus et ideo tenendum videtur de pe. di. vij.
nullus et verbum illud reliquit in de re. raynūdus nō vi
detur pom. ppne ut patet eam ex institucōe adiacē. idē
in de re. raynūdus. a. **L**egante. de facto ut dicit in casu
legante ut usufructum quorundā bonoz et altero olim si
pntē et filijs augebat in testamento legante et nemine

supplente adhuc augebatur et hoc etiam ut patet in in-
tegra allegabatur p paupes q petebat q in xno testa-
toris fuerit hpori filiam anteferi. b. **E**idem filio more-
retur quod est. j. sed q. ista filia nec exheredata erat nec i-
stituta quia in certa re ut s. didum est ergo nec ei pupil-
larie potest substitui
ut msi. de pupil. s. b.
sti g. no solum. ff. de
vulg. subst. l. si plu-
res. so. licet hoc puel-
la no fuerit instituta
heres in primo gra-
du tamen fuit institu-
ta in secundo. i. post
mortem filij et sic ei
pupillariter substitui
potuit vel die q si ex
liberis vnus est ex e-
ta re alter vniuersa-
liter institutus vterqz
est heres licet alter n-
teneatur ad credita
vel legata et sic intel-
ligat hoc. s. e. ray-
nundus scias si non
ex liberis quia tunc
institutus in certa re
habebatur loco lega-
tarij ut s. d. i. et. c.
de here. msi. l. quod

ens vel h non queritur an tenuerit substitucio de filia ad
filium sed everso quia de facto p ius decessit filius c.
Liberis sufficit vnus. ff. de ver. sig. l. non est sine liberis. c.
de condic. m. l. i. et sup hoc vide qd no. de pba. m. pnda
m. i. glo. d. **F**ilie moreretur. j. ad epus sine quasi dice-
ret q hereditas filij directe et immediate ad filiam pueni-
at et eq si ve ro in successione mater est media iam no fi-
lie sed p mo matri moreretur sic allegabatur p pte pau-
perum. **P**auperes. licet certa psona heres institui debe-
at et nomen specu ficari tamen paupm institucio valet et de
pauperibus loca pprii domicilij sensu se intelligitur ubi so-
lumentum viuens solaciones et seruicia a multis recepit
c. de epi. et cler. si quis ad declinandam et. l. nulli licere.
de hoc die ut. s. e. u. cum tibi. f. **M**ortuo. executoribus
relictis qui petebant bona testatoris postmodum ab vxo-
re ut dixi in casu. g. **A**bsq; deductione h de adit questio-
nem dicebat autem mater q habebat tertiam et quartam
in bonis testatoris ex psona filij et sic sola dimidia resti-
tueda fuerat hie i alia dimidia habebat etiam tertiam
et quartam ex psona filie et sic dimidiam et sic facta com-
putacione videbat fm eam restitucio facienda pauperibus
solum in tribus vncijs eius ptis in qua fuerat filius in-
stitutus et in dimidia eius ptis in qua fuerat instituta fi-
lia et pbabat hoc ex eo quia dicebat q substitucio de fi-
lia ad filium et de pauperibus ad illa erat fideicommissa-
ria et hoc pbat tali modo directa substitucio fit p verba
ei heres esto vel ille ei sit heres in directa p verba rogo vo-
lo vel mando ut restituas. etc. sed p ista verba alteri mori-
atur non potest dici directa et pupillaris substitucio pmo

absq; deductione tre-
bellianice siue partis
nure nature debite fac-
ienda ipsi pauperibus
bona omnia deferunt
Premisse namq; sub-
stituciones facte de fi-
lio ad filiam et econtr
et de illis ad pauperes
directe debent intelli-
gi pupillares cum in
substitucionibus sem-
per sit interpretacio fa-
cieda dummodo sicut

videt intellectus fuisse q mater filio ab intestato succederet
hereditatem restitueret substituto. j. em dicendo sine liberis
appetebat testatorem etiam puteri substitucio voluisse. vnde
fideicommissarie no pupillares intelligi debebant substitucio-
nes. et de filijs ad inuicem et de paupib; ad eos. s. h. de ba-

in casu proposito eaz
verbis et personis co-
ueniat institutis ut sub-
stitucio directa intelli-
gatur potius q obliq;
quamq; directa mater
dum ad fidei commissum
et ca trahatur. **L**icet
autem filius testame-
to suo matrem portio-
ne nure nature debita
pauare non possit. pa-
ter tamen in testame-
to qd filio impuberi

tur p parte executorum
et paupum qd. s. di-
pi in glo. de facto. et
glo. i. et quod. j. seqt
malleatum nota q
substitutionu alia di-
recta alia indirecta
siue obliqua. directa
rum alia vulgaris a-
lja pupillaris. alia
exemplaris alia bre-
uiloqua. de qua poe
exemplum. ff. de vul-
subst. iam hoc iure. s.
cum testator dicit du-
os impuberes filios
michi heredes insti-
tuo. et eos inuicem
substituto. habent em
h breuia verba in p-
sona cuius duas sub-
stitucioes vulgarem
et pupillarem. Alia
apudiosa de hys ple-
qre ut no. s. e. raynu

q. circa primarium sed ad vltimam et ad propositum ve-
niamus. Conpendiosa que fit hys verbis. quandoq; fi-
lius meus decesserit vel sine liberis decesserit filia sit heres
h si fiat a matre siue fiat puteri siue pupillo iure directo
valet qniamq; decesserit institutus sicut verba sonant. ff. de
mi. testa. l. in fraudem. g. miles. et. l. miles ita heredem. g. i. c.
de testa. m. l. i. in testamento. hoc vey nisi miles hac substi-
tucioem filio fecerit casus m. est in medio. quo casu valet
iure fideicommissi si iam factus puter filius decesserit. c. de im-
pub. et al. subst. l. p. cibus. Si autem paganus eam p su-
piora fecerit verba et pupillus ille institutus in pupillari-
etate decesserit iure directo admittatur substitucio. vbi autem
iam puter factus morit substituo omnino extinguatur et ve-
nientes ab intestato succedunt in totum. ff. de vulg. subst. l. hys
verbis. et. l. i. pupillari. et. l. centurio. si autem testator sic dixit
set. qniamq; decesserit filius vel sine liberis decesserit filiam
substituto. vel volo qd ei filia succedat. tunc licet directe no va-
leat tñ indirecte iure fideicommissi. ff. ad trebel. l. secundo. et. l. he-
redibus. c. de insti. et substi. generaliter. g. v. l. hoc pso satis
patet qd h substitucio que forte apudiosa dici pot addmit-
tit substitucio iure directo ex quo instituti decesserit in pu-
pillari et ax si post putertatem decessissent tunc potuissent
locum hie matris allegaciones. b. **T**rebellianice. ergo qd
substitutus veniunt iure directo no fideicommissario no habet lo-
cum deducio trebellianice. argue p detarum q si locus est
fideicommissarie substitucioem bene detraheretur trebellianice
essent pauper substituti. licet g. cesset facticia in hys que le-
gantur pauperibus vel ad pias cis. c. de epi. et cler. si quis
ad declinandam. et. c. ad. l. fald. aut. si mulier. sequi videtur

in trebelliana p hanc litem ad hoc ff ad l fal l i q ad mui
 apum si em aditor legis i trebelliana id voluisset sicut ex
 presste de falcidia ita de trebelliana expresste de dec ad
 audiendam ad h j de priuile si papa qd non est scoru
 patrum decreto 2c de massa c ij ff de publi l de pao m a
 eratum videt m aut
 d ec h si aut heres
 ibi omni falcidia va
 ante h dixit No in
 fuma de here et fal
 q trebelliana atinet
 sub nomine falcidie
 g nec trebelliana de
 trahi poterit na nil
 expit qui omnia di
 at de ma et obe soli
 te et satis videtur ter
 minari p didum q si
 aungatur cum q si
 quis in nomine ubi
 dicit hereditatem vel
 legatum nec occur
 rit inter ista raso di
 uerfitatis unde id us censetur s de trall c ij s de spe p
 inter ceteras ff de legi non possunt ad hoc facit quod no
 als b et alij s de sepul c ij ubi no de relicto paupibus n
 detrahi canonicam p prima parte que placet fac q legiti
 ma per paupum institutionem filij non preuantiur nam q
 vult esse hereditario filio deest q heredem facere alium querat
 q augustinum et deo ppiao neminem inueniet xvij q vij
 c vltimo et sic etiam no acur in l si quis ad declinanda
 item in ipsa l si quis ad declinanda no erat quis institu
 tus qui trebellianam detrahere possit nec est p omnia ead
 raso in vtrazq q si rogatus restituere no detrahit trebelli
 aniam inuicem fuit heres h si testator fecit multa lega
 ta et inter alia quedam ad pias cas et si no detrahar dele
 gatis ad pias detrahit de alijs et sic no erit heres inuicem
 a d dicit de hys quartis die vt no s c rapnuncius in
 glo no q quartaz b c Contra scz de filia ad filium c
 Pupillares q expresste sit p hec verba si filius meus de
 cesserit infra tempora pubertatis filia sit heres in l de pu
 pill sub i ff et expirat statim cum ad pubertatem peru
 nerit vt ibi fuit aut inuenea hec substitutio q cum multu
 pfit heredes hie et pupillus testari no possit vult fuit pu
 pillis modum inuenire ne decederent intestati vt in pred
 l msi de pupill sub in prin item dicimus de exemplari ff
 et exemplaris differat a pupillari in hoc q in ea necesse
 est certas psonas substitui c de impu et ali sub l humani
 tatis d d f adenda vide qd est j ue substitutio 2c postea
 videas dumodo 2c c Verbis dixit testator si sine libe
 ris decedat alteri moriatur h istud verbu sine liberis certu
 est q no designat certam etatem nam et ante pubertatem
 et post filius et filia sine liberis mori possunt g pater q m
 sticoi pupillari ducunt bñ verba pmo maxime pupillari
 cum tuc liberos hie no possit et video q expsa vulgaris
 habet eadem pupillarem dumodo psonis duciat ff de
 vulg bñ l iij multo potius verba que sapunt pupilla
 rem vt h ad pupillarem fuit referenda et sic no reprobatur
 quod no acur c de impu et ali sub l pcedibus in glo p

facit potest nam testa
 mentum huiusmodi
 pupillare paternuz l
 paterni pars potius e
 censendum Item

PReligiosus cre
 ditor ab aliquo
 in sua voluntate vlti
 ma deputatus non po

Personis quia vterq impubes erat et ante puber
 tatis tempora decesserunt ut a vidisti g Obliqua sci
 licet indirecta vel fideicommissaria h Interdum ut ff ad
 trebell l seuola ff de vul sub l centurio g verbis c de
 impu et al sub l pabua i Licet autem respondeat obie
 ctionem que fieri possit
 et eo q filius non po
 test matrem priuare
 debita portione ergo
 portio illa tuc matri
 debetur non substitui
 to h Possit c ad
 traul l matri sed il
 lud locum habet vbi
 filius testatur vel de
 cedit ab intestato h
 istis filijs no succede
 bant paupes ex testa
 mento suo sed potius
 ex paterno ut sequit
 l Potest est expsa
 sum ff de moffi test
 l papmanus g i vbi

dicatur q mater non impugnare testamentu qd pater filio
 fecit ac querela inofficiosi m Censendum ut in predic l
 et msi de pu l b et liberis ff de pu et vul sub l qui ptes

Religiosos emanant ad declara
 tionem dec s c tue et eoz que no gual ni spe de m
 stru edi g nunc vero v sepe etiam querunt o Elig
 osus intelligam m d i m de siue sit monachus vel regula
 ris canonicus mendicans vel non et de claustralibus iteli
 go in quibus sequens raso locum habet sed quid de mi
 nori xv an vel de muliere nunquid pnt deputari exede
 tores et quia maior xvij pt parare negocia s c li de p
 cura qui generaliter in h videt q possit ee executor q
 non habet psonam standi in iudicio c de pcuria exigendi
 ad hoc s de era et q ual c m de coz c de legi tu l vlti ioe
 de femina ff de par l neq femina c e l alienam ff de re
 gul ur l ij q vij g tria Quequid sit de iure consue
 tudo optima mterpres legum habet q tales exequa pos
 sine ad hoc facit hec decre p Aliquo clerico vel laico q

Non habeat s de elec quozunda et e si religiosi h
 q i non dicitur j ti p c vltimo r Officiu hodie rati
 onem huus officij ordinaris loca epigita religiosis car
 am exemptis et si arca id deti querit illos punit vt i elem
 n c ti religiosus l Obtena ergo tunc potest minime
 enim est tale officium lxxvi di non satis sed videbat co
 eta p c fvi q i monachi de postul c i vbi dicitur duo req
 ri scilicet q exposeat vtilitas monasterij et q abbas im
 peret p ista pte sa cebat decre m a s c ti et extrauagans
 jo frangiayam de qua fuit tracta p pma de ce tal vbi q
 dam frater pdicator fuit executor hoc expeditum e e Sa
 ne hoc tractabat idem gual m e g ver sed si alter cum versi
 cato sequenti u Simphater sine e lausula ut ipsi vel co
 rum alter vel q si non omnes alias non est questio p
 Mortuo nota est tra q mortue exequatore eius officium no
 erant in heredem videb enim industria et amicia eius ele
 ta ad hoc s de offi def c vi ff p loco l adione g morte
 ff man l mandatum in si quida; dicebant tale officium

